

Freya

Vereniging voor mensen
met vruchtbaarheidsproblemen

FREYA JAARVERSLAG 2024

Freya is dé vereniging van en voor mensen bij wie zwanger worden of blijven niet of niet makkelijk lukt. Wij dienen primair het belang van mensen met vruchtbaarheidsproblemen, maar onze kennis is beschikbaar voor iedereen die betrouwbare informatie zoekt. In dit jaarverslag vermelden wij de activiteiten waarmee onze organisatie zich in 2024 bezighield.

Auteur: José Knijnenburg

INHOUDSOPGAVE

1. SAMENVATTING	2
2. VOORWOORD	4
3. MISSIE EN VISIE, KERNWAARDEN	5
4. SPEERPUNTEN 2024	6
5. ACTIVITEITEN IN 2024	7
5.1 INFORMATIE EN LOTGENOTENCONTACT	7
5.1.1. WEBSITE	7
5.1.2 FREYA MAGAZINE	10
5.1.3 DIGITALE NIEUWSBRIEF	10
5.1.4 MEDIACONTACTEN	11
5.1.5 VOORLICHTINGSACTIVITEITEN	12
5.1.6 VRAGENPANELS	13
5.1.7 PROJECT VIDEO'S	13
5.1.8 BIJENKOMSTEN (ON- EN OFFLINE)	14
5.1.9 DIGITALE LOTGENOTENGROEPEN	16
5.1.10 SOCIAL MEDIA	16
5.1.11 MANNEN	16
5.1.12 WEEK VAN DE VRUCHTBAARHEID 2024	17
5.1.13 E-TRAINING ZORG VOOR JEZELF	19
5.2 BELANGENBEHARTIGING	20
5.2.1 MONITOR FERTILITEITZORG	20
5.2.2 EXTERNE CONTACTEN	20
5.2.3 BEHOEFTEPEILING ADD-ONS	21
5.2.4 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN RICHTLIJNEN	21
5.2.5 ACHTERBANRAADPLEGINGEN	21
5.2.6 INTERNATIONAAL	22
6. ORGANISATIE	24
6.1 ORGANIGRAM	24
6.2 LEDEN	24
6.3 BESTUUR	24
6.4 MEDEWERKERS	25
6.5 VRIJWILLIGERS	25
6.6 FONDSENWERVING	26
7. FINANCIËLE RESULTATEN	27
7.1 BALANS	27
7.2 INKOMSTEN EN UITGAVEN FREYA 2024	28
7.3 TOTAALOVERZICHT BEGROTING FREYA 2025	30
8. NOTULEN VAN DE ALV 2024	31

1. Samenvatting

In 2024...

- was ons jaarthema Kracht. Dit veelzijdige onderwerp hebben we in de Freya Magazines belicht met aandacht voor 'de kracht van lotgenotencontact' en 'krachtige verhalen',
- drukten we ons laatste papieren Freya Magazine en werd vanaf nummer 4-2024 het Freya Magazine volledig digitaal,
- kozen we in de Week van de Vruchtbaarheid als thema 'Gevoel in Beeld'. We hielden hiervoor een kunstwedstrijd,
- werd onze Instagram account gehackt en moesten we met een nieuw account starten,
- groeide het aantal deelnemers op Facebook en LinkedIn en in de Facebook lotgenotengroepen,
- namen 403 personen deel aan onze 36 bijeenkomsten,
- deden 82 personen mee aan de Zorg voor Jezelf e-trainingen,
- beantwoordden we 187 persoonlijke vragen en 91 verzekeringsvragen per e-mail via onze vragenpanels,
- kregen we subsidie voor een behoeftepeiling voor add-ons; dit project werd in 2024 afgerond,
- kregen we subsidie voor het maken van laagdrempelige video's voor de achterban; dit project loopt tot eind 2025,
- voerden we 11 achterbanraadplegingen uit, zowel eigen enquêtes als voor derden (o.a. voor wetenschappelijk onderzoek en richtlijnen),
- kwamen er 3 nieuwe medewerkers in dienst,
- stelden we weer een vrijwilligerscoördinator aan.

2. Voorwoord

Maarsse, 5 maart 2025

Beste lezer,

Voor je ligt het nieuwe Freya jaarverslag 2024. Het jaarthema voor 2024 was 'Kracht'. Bij kracht denk je misschien gelijk aan veerkracht en de manier waarop je met stress omgaat bij vruchtbaarheidsproblemen. Aandacht voor het mentale stuk is van essentieel belang om de vruchtbaarheidsbehandeling goed te kunnen doorstaan. Aandacht voor je lijf is daarnaast minstens zo belangrijk. Fysieke kracht, in de vorm van bijvoorbeeld een gezonde levensstijl, voeding en lichaamsbeweging, kan de vruchtbaarheid positief beïnvloeden. In onze activiteiten hebben we dit jaar expliciet aandacht besteed aan de verschillende aspecten waarmee kracht tot uiting komt in de fertiliteitstrajecten.

Een bijzondere mijlpaal van 2024 is dat we volledig zijn overgestapt van een fysiek naar een online Freya Magazine. Bij het nemen van dit besluit zijn we niet over één nacht ijs gegaan. We hebben input opgehaald bij de leden, bij onze brede achterban en natuurlijk bij de redactieleden van het Freya Magazine. We zijn ervan overtuigd dat een online magazine beter aansluit bij de huidige tijd en dat het daarmee een belangrijke stap is om goed op de toekomst voorbereid te zijn. Ook stelt het ons in staat onze achterban te triggeren om lid te worden van onze mooie vereniging. De eerste reacties zijn vooral heel positief en daar zijn we erg blij mee!

Maar liefst drie nieuwe medewerkers zijn in 2024 gestart: Marjolein Starink, Diede van Dijk en Simone Sinjorgo. Ook al werken we nog pas sinds kort samen, we zijn al goed op elkaar ingespeeld en ik heb er alle vertrouwen in dat er daarmee weer een ijzersterk team staat. Helaas hebben we dit jaar ook afscheid genomen van Marloes Vermeulen. We willen Marloes heel hartelijk bedanken voor al het goede werk dat ze heeft geleverd voor Freya, we gaan je missen Marloes!

Afgelopen jaar bestond het bestuur uit 5 leden: Joyce Hoffman, Irene van Haaster-Meijer, Mario Flos, Marga Baas en Judith van Helvert. Van Irene van Haaster-Meijer en Mario Flos loopt de eerste bestuurstermijn af. Irene heeft aangegeven om haar inzet bij deze eerste termijn te laten en zich niet kandidaat te stellen voor een tweede termijn. Wij bedanken haar voor haar inzet! Tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) willen we Mario Flos graag voordragen voor een tweede termijn. Daarnaast lopen sinds enkele maanden twee kandidaat-bestuursleden mee om te kijken of het bestuurswerk iets voor hen is. We hopen hen in de loop van 2025 voor te dragen als formele bestuursleden in een extra ALV.

Net als de vorige jaren wil ik graag iedereen bedanken die zich het afgelopen jaar voor Freya heeft ingezet. Dat geldt voor de vrijwilligers, maar zeker ook voor onze achterban die verhalen en ervaringen met ons delen. We zijn trots op de resultaten die in 2024 zijn gerealiseerd.

Hartelijke groet,
Namens bestuur en medewerkers,
Judith van Helvert

3. Missie en visie, kernwaarden

Onze missie

Freya richt zich op mensen met vruchtbaarheidsproblemen. Wij zorgen ervoor dat er onafhankelijke informatie beschikbaar is voor iedereen. Wij maken het mogelijk dat mensen met vruchtbaarheidsproblemen met elkaar in contact kunnen komen. Wij komen op voor het belang van onze doelgroep en bevorderen openheid over vruchtbaarheidsproblemen en ongewilde kinderloosheid.

Uitgangspunten:

Freya houdt zicht op de medische, sociale en maatschappelijke ontwikkelingen van vruchtbaarheidsproblemen en ongewilde kinderloosheid en brengt deze voor het voetlicht om taboes en barrières in de maatschappij te doorbreken. Hierbij vormt onze doelgroep het uitgangspunt.

Freya biedt de patiënt onafhankelijke informatie in verschillende vormen, op grond waarvan de patiënt de juiste keuzes kan maken.

Freya is de specialist op het gebied van het patiëntenperspectief en is gesprekspartner voor alle vraagstukken rondom de vruchtbaarheidsproblematiek.

Freya werkt samen met professionals in de zorg, onder andere op het gebied van voorlichting, patiëntgerichtheid, richtlijnen en wetenschappelijk onderzoek.

Visie – ons streven voor de toekomst

Freya biedt de patiënt doorlopend actuele en onafhankelijke (keuze-)informatie, waarin wij het volgende beogen:

Vruchtbaarheidsproblemen worden en blijven algemeen erkend door de maatschappij als een medische aandoening, zoals gedefinieerd door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Het betreft immers het niet goed functioneren van de voortplantingsorganen.

De patiënt wordt voldoende mogelijkheden geboden om haar/zijn eigen perspectief in te brengen in de behandelrelatie. Professionals op het gebied van fertiliteit beschouwen patiënten als een volwaardige gesprekspartner. De individuele behoeften van de patiënt zijn het uitgangspunt voor de geboden zorg. Er is ruimte voor praktische en psychosociale aspecten, tijdens en na behandelingen.

Alle betrokken professionals werken met Freya samen, onder andere op het gebied van voorlichting, patiëntgerichtheid en wetenschappelijk onderzoek. Zij wijzen elke fertiliteitspatiënt op het bestaan van Freya.

Kernwaarden

- Wij weten hoe het voelt om geconfronteerd te worden met vruchtbaarheidsproblemen.
- Patiënten kennen hun eigen lichaam en leven het best. Het besef dat ze die kennis bezitten, kan hen helpen beter voor zichzelf op te komen en te zorgen.
- Arts en patiënt beslissen samen.
- Vergoeding van behandelingen vanuit de zorgverzekering staat niet ter discussie.
- De kwaliteit van zorg is transparant.
- Er rust geen taboe op vruchtbaarheidsproblemen, iedereen kan hier zonder schroom voor uitkomen.
- Arbeidsverzuim voor het ondergaan van medisch geïndiceerde behandelingen is (wettelijk) geregeld en geaccepteerd, zowel voor vrouwen als mannen.
- Freya behoudt haar onafhankelijke positie, zowel financieel als in meningsvorming.
- Alle mensen die worden geconfronteerd met vruchtbaarheidsproblemen kennen Freya.
- Lotgenoten vinden elkaar via de (online) mogelijkheden die Freya biedt.
- Mensen voelen zich thuis bij Freya.

Bestuur, december 2023

4. Speerpunten 2024

Onderstaande items benoemen we tot speerpunt voor 2024. We beschrijven hier de voortgang van deze punten.

Het jaarthema 2024 was **Kracht**. In het Freya Magazine werd de kracht van (lotgenoten)contact uitgelicht, en er werden krachtige verhalen gedeeld.

We hadden te maken met veel wijzigingen in personeel in 2024. Maar liefst drie nieuwe medewerkers startten: beleidsmedewerker Marjolein Starink (maart), communicatiemedewerker Diede van Dijk (september) en medewerker patiëntenparticipatie Simone Sinjorgo (november).

Simone kwam in de plaats van Marloes Vermeulen, die per 1 december vertrok.

Met deze wijzigingen en het aangekondigd vertrek van Erwin Schmitz in juni 2025 en in 2026 van directeur José Knijnenburg en management assistent Judy Kreft, is het van belang dat we actief toewerken naar een toekomstbestendige patiëntenorganisatie.

In 2024 zijn daarom de volgende acties genomen:

- Vanaf 1 maart 2024 is de financiële- en ledenadministratie uitbesteed.
- Het bestuur heeft onderzocht of het gunstiger is om de vereniging om te zetten in een stichting; dit bleek te weinig voordelen op te leveren.
- Het Freya Magazine is vanaf nummer 4-2024 volledig digitaal geworden. Het is nu een webbased magazine, dus opgemaakt als webpagina's.
- We zien doelgerichter toe op wat we als onze taken zien, in relatie tot onze achterban. Dat wil zeggen dat we geen tijd/werk/geld stoppen in zaken die weinig 'opleveren' (qua impact) of maar voor een heel klein deel van onze achterban zijn en waarvoor ook andere organisaties actief zijn. Zo kunnen we onze energie op de best mogelijk manier benutten.
- Door projectmatiger te gaan werken, kunnen sponsors een bijdrage geven aan een specifiek project en dit helpt ook om voor projectsubsidies in te schrijven.

Verder werkten we aan

- Het maken van informatieve video's vanuit het patiëntenperspectief, specifiek bedoeld voor mensen die laaggeletterd zijn. Voor deze activiteit is een projectsubsidie verkregen, en dit project is op 1 april 2024 van start gegaan; de looptijd is 22 maanden. Doel is van de video's is aansluiting blijven houden bij de doelgroep en ook mensen die moeite hebben met lezen van betrouwbare info voorzien.
- Een andere activiteit die we vanuit een projectsubsidie konden realiseren is een behoeftepeiling naar add-ons (de extra onderzoeken en uitbreiding van de reguliere fertiliteitsbehandeling waarvoor veel mensen naar het buitenland gaan) onder onze achterban en onder professionals in de fertiliteitszorg.

En natuurlijk ging onze aandacht ook naar alle doorlopende werkzaamheden, waarover je verderop in dit verslag kunt lezen.

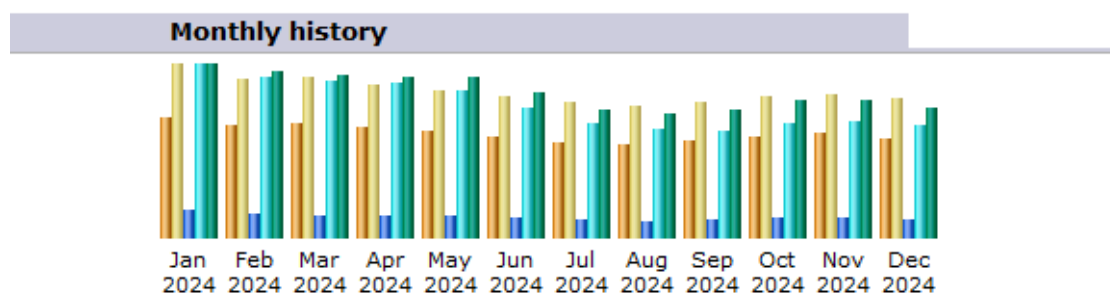
5. Activiteiten in 2024

5.1 Informatie en lotgenotencontact

De drie belangrijkste pijlers van Freya zijn lotgenotencontact, informatievoorziening en belangenbehartiging. In dit hoofdstuk laten we zien welke concrete activiteiten in 2024 zijn ondernomen.

5.1.1. Website

In 2024 kreeg onze website 637.108 unieke bezoekers. Dat is iets minder dan in 2023 waarin we 668.196 unieke bezoekers telden.

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2024	61,351	88,074	571,226	3,460,320	37.40 GB
Feb 2024	57,171	80,289	464,412	3,199,735	35.87 GB
Mar 2024	58,067	81,418	455,165	3,135,543	35.19 GB
Apr 2024	55,880	78,232	430,403	3,076,061	34.65 GB
May 2024	54,196	75,150	429,165	2,935,012	34.59 GB
Jun 2024	51,219	71,801	390,494	2,591,992	31.34 GB
Jul 2024	48,504	68,770	356,776	2,286,200	27.67 GB
Aug 2024	47,267	66,853	343,572	2,180,301	26.74 GB
Sep 2024	49,685	68,727	354,786	2,137,248	27.56 GB
Oct 2024	50,952	71,647	389,793	2,304,756	29.53 GB
Nov 2024	52,900	73,330	396,438	2,318,513	29.52 GB
Dec 2024	49,916	70,518	382,957	2,252,804	28.00 GB
Total	637,108	894,809	4,965,187	31,878,485	378.07 GB

Nieuwe pagina's toegevoegd aan de website:

- Tips voeding en leefstijl bij PCOS
- Vragenlijst add-ons zorgverleners
- Tips van Freya: luisteren, kijken, lezen
- Films, series en documentaires
- Kraamcadeau-pagina
- Internationale Yoga Dag 21 juni
- 4-daagse sponsorloop Daniëlle
- Week van de Vruchtbaarheid 2024
- Miskramen patiëntendag in het LUMC, terugblik op een waardevolle dag
- 10 nieuwe coachingspraktijken

Nieuwe blogs in 2024	
Definitief geen kinderen	Tanja blogt; Mag ik me even voorstellen? Ik ben Tanja, een niet-moeder Tanja blogt; 'Nee' heeft een imago probleem Tanja blogt; 4 suggesties in geval van 'Wat-wil-ik-zelf-verwarring' Afscheid van een gezinsauto De Leegte Omarmen
In behandeling voor een kinderwens	Sandy blogt deel 9; we gaan verder Sandy blogt deel 10; een vlucht? Sandy blogt deel 11; een winterdag Sandy blogt deel 12; prikken, stress en opluchting Sandy blogt deel 13; tweede IVF-punctie Sandy blogt deel 14; een gevulde vriezer Sandy blogt deel 15; herstel, zorgen en terugplaatsing 2 Sandy blogt deel 16; I never asked for easy, but it shouldn't be this hard Sandy blogt; deel 17; This beautiful thing that we've got
Zwangerschap	Na vier jaar vol zorgen ben je niet zomaar blij zwanger

Oproepen op de website

Agenda items: 170

Oproepen voor eiceldonoren: 14

Oproepen algemeen: 5	
2024-02-05	Oroep: was jij in behandeling in België?
2024-05-02	Deelnemer gezocht voor radioprogramma
2024-06-05	Oroep interview PCOS
2024-06-12	Amsterdamse vrouwen gezocht voor een artikel over het invriezen van hun eicellen.
2024-08-08	Toch zwanger na/tijdens adoptietraject

Oproepen voor wetenschappelijke studies: 9	
2024-10-14	Meer onderzoek naar de rol van de man; REMI III studie
2024-01-25	Project Freia: chemische stoffen en jouw gezondheid
2024-01-29	Studie prednisolon bij herhaalde miskramen
2024-06-25	Meedenker onderzoek gezocht: zwanger na vruchtbaarheidstraject
2024-07-18	Onderzoek voor een betere begeleiding bij draagmoederschap met eiceldonatie
2024-08-14	De FOil studie: onderzoek naar baarmoederfoto en schuimecho
2024-08-01	Zou jij meedoen aan de PLUIM studie?
2024-10-03	Denk mee! Welke informatie wil jij?
2024-09-27	Meedenkers gezocht voor onderzoek naar zingeving in fertiliteitsbehandelingen
2024-10-23	TOSCA studie: onderzoek naar darm-endometriose en kinderwens

Nieuws

Fertiliteitsnieuws: 19

Freya nieuws: 13

Nieuws voor professionals: 4

	Fertiliteitsnieuws
2024-01-25	Project Freia: chemische stoffen en jouw gezondheid
2024-02-01	Eicellen laten invriezen voor een toekomstige kinderwens?
2024-02-08	Voor een baby naar België?
2024-02-15	Uitkomsten Andes studie: subfertiliteit heeft een grote impact op het mentale welzijn van vrouwen
2024-05-07	Uitkomsten Nationale Vruchtbaarheidstest 2.0
2024-05-13	Lancering MediMama app
2024-07-16	Massazaaddonor Jonathan Meijer in Netflix docu
2024-07-24	Geen nieuwe IVF- of ICSI-behandelingen in locatie VUmc
2024-08-01	Nieuw medicijn heeft invloed op zwangerschapspercentage bij IVF met donoreicellen
2024-08-01	Voorlopige resultaten van H2Olie Timing studie gepresenteerd op ESHRE
2024-08-01	Deense studie onderzoekt verband tussen endocriene ziekten en miskramen
2024-08-01	Waardegedreven zorg binnen de fertiliteitszorg
2024-08-01	Freya was aanwezig op het ESHRE congres
2024-09-03	PCOS en Vruchtbaarheid: De Impact van Levensstijl
2024-09-23	UMCU: eicelbank weer open voor aanmelding
2024-10-02	Week van de Vruchtbaarheid 2024
2024-10-03	Denk mee! Welke informatie wil jij?
2024-11-02	Minder snel zwanger bij overgewicht vrouw én man
2024-12-07	Freya magazine online

	Freya nieuws
2024-01-30	Nieuwe Zorg voor Jezelf e-training – definitief onvervulde kinderwens start 1 maart
2024-01-30	Vacature: coach gezocht voor Zorg voor Jezelf e-training
2024-02-02	Langdurig ivf-verlof is niet de oplossing. It takes a village to conceive a child
2024-03-29	Wij zoeken een bestuurslid
2024-05-31	Vacature medewerker communicatie
2024-07-24	Freya zoekt een penningmeester
2024-08-01	Freya was aanwezig op het ESHRE congres
2024-09-25	1 November: Start basistraining Zorg voor Jezelf
2024-10-02	Week van de Vruchtbaarheid 2024
2024-10-07	Vacature medewerker patiëntenparticipatie
2024-11-01	Miskramen patiëntendag in het LUMC, terugblik op een waardevolle dag
2024-12-07	Freya magazine online
2024-12-19	Aankondiging Freya Jubileum 23 maart 2025

	Nieuws voor professionals
2024-02-01	Eicellen laten invriezen voor een toekomstige kinderwens?
2024-02-15	Uitkomsten Andes studie: subfertiliteit heeft een grote impact op het mentale welzijn van vrouwen
2024-08-01	Waardegedreven zorg binnen de fertiliteitszorg
2024-09-23	UMCU: eicelbank weer open voor aanmelding

5.1.2 Freya Magazine

Het jaarthema van 2024 was kracht.

In het [Freya Magazine](#) werd hieraan op de volgende manier invulling gegeven:

FM 1: De kracht van (lotgenoten-)contact

FM 2: De kracht van de mannen

FM 3: Krachtige verhalen

Vanaf nummer 4/2024 brachten wij een volledig digitaal (web-based) [Freya Magazine](#) uit. Deze versie is als proef voor iedereen beschikbaar gemaakt.

5.1.3 Digitale Nieuwsbrief

1946 abonnees

		Aantal ontvangers	Open Rate %	Click Rate %
31/01/2024	Enquête chemische stoffen en gezondheid; start Zorg voor Jezelf OK; PREMI studie: prednisolon bij miskramen; subsidie voor onderzoek informatie add-ons	1889	51	24
02/04/2024	Subsidie voor video's; Freya live event 6 april; nieuwe medewerker Marjolein Starink; oproep over gebruik van add-ons; chemische stoffen en jouw gezondheid; Freya jaarverslag 2023	1909	42	19
14/06/2024	FreyaTalk leefstijl&hormonen; tips voor podcasts, boeken en films; vacature medewerker communicatie; maak van jouw 4-daagse een sponsorloop; 40-jarige jubileum; documentaire miskramen 'Maar je was er wel'; Thuisarts info over PCOS en miskraam	1925	37	27
02/08/2024	Miskramen patiëntendag in LUMC; ESHRE A'dam; PREMI studie; enquête voor PLUIM studie; Netflix serie 'The man with 1000 kids; Daniëlle liep de 4-daagse; kraamcadeau donaties	1924	39	26
08/10/2024	Vacature medewerker patiëntenparticipatie; vragenlijst over behandelopties; Week van de Vruchtbaarheid; start Zorg voor Jezelf basistraining; Freya Magazine wordt digitaal; Nieuwe medewerker Diede van Dijk.	1946	51	26

5.1.4 Mediacontacten

We verspreiden regelmatig oproepjes voor journalisten en redacteuren. Ook delen wij onze informatie graag met hen. In 2023 werkten we o.a. mee aan:

13-01-24	Artikel in Trouw: Nicole heeft een babywens en ziet meer heil in behandeling in België
31-01-24	Opinie artikel van Freya in Trouw: Werkgever moet meer oog hebben voor het ivf-traject van personeel (zie hieronder)
19-02-24	Rijnmond Social: Ervaringsverhaal over miskramen
Febr.	Artikel op website RTLNieuws over behandelen in het buitenland
10-04-24	Boek en symposium van Joanne Nihom 'de Leegte Omarmen'
13-03-24	Artikel voor Linda over secundaire kinderloosheid
21-03-24	Artikel in AD over social freezing
10-04-24	Artikel in &C Praten over vruchtbaarheidsproblemen: 'Geef geen advies'
11-04-24	Animatie docu van Rebekka van Hartkamp over miskraam
11-05-24	Radioprogramma De Publieke Tribune over onvervulde kinderwens
27-05-24	Student journalistiek onderzoek voor Apache.be over mannelijke onvruchtbaarheid
04-06-24	Student journalistiek artikel over PCOS
27-06-24	RTL Nieuws over embryodonatie
28-06-24	Telegraaf, landelijke campagne 'gezondheid van de vrouw'
23-07-24	NRC, portretten van nieuwe Nederlanders; een kind na behandeling
25-07-24	EenVandaag over invriezen van eicellen
06-08-24	Voor een online artikel in bekend vrouwenblad 'toch zwanger na/tijdens adoptietraject
15-10-24	Voor een podcast info over bewust alleenstaand ouderschap; vragen over de Monitor Fertiliteit zorg
04-11-24	Boek van Marieke Poelman 'Wonderkind verwacht'
10-11-24	Student journalistiek onderzoek naar berichtgeving over PCOS in de de media
17-12-24	VGZ i.s.m. AH over zwangerschap

Eén op de dertig geboren baby's is ontstaan uit ivf. FOTO GETTY

Werkgever moet meer oog hebben voor het ivf-traject van personeel

Laetitia Schilperoort
redacteur Freya Magazine

Het Utrechtse raadslid Hester Assen diende vorige week een verzoek om verlof in bij burgemeester Sharon Dijksma. In een openbare brief geeft ze als reden dat ze een ivf-behandeling moet ondergaan. Ze kan en wil haar raadswerk niet halfdoen, en deze intensieve behandeling evenmin.

In haar brief pleit ze voor openheid over onvruchtbaarheid en wat een ivf-behandeling fysiek behelst en de impact die dit heeft. Haar roep is terecht.

Er mag meer aandacht zijn voor de impact van vruchtbaarheidsbehandelingen. Het ondergaan ervan is fysiek en emotioneel uitdagend, en vraagt om veerkracht. Natuurlijk, de werk-privébalans hoort bij de uitdagingen van deze tijd, maar voor mensen met vruchtbaarheidsproblemen komt daar een extra schep bovenop: taboes, onzekerheid en onvoorzien tegenslagen.

Ruimte voor afspraken

Ja, een verlofregeling voor deze ivf-behandelingen zou voor velen een verademing zijn. Het creëert de rust die nodig is om het traject aan te gaan. Ook geeft het ruimte voor ziekenhuisafspraken, die bij cyclusafhankelijke behandelingen nooit ver vooraf te plannen zijn. Laat staan dat ze op een ander tijdstip kunnen. Verlof helpt ongetwijfeld om veerkrachtiger om te gaan met de 'fysiek

en mentaal zware' strijd die een ivf-traject is, zoals Hester het terecht omschrijft. Hopelijk doen de zestien weken verlof haar dan ook meer dan goed.

Want wat als deze nieuwe ivf-poging onverhoopt geen succes wordt? Stapt Hester dan weer moedig terug in de ratrace, met alle stress en gebrek aan rust van dien, en nog steeds een vurige onvervulde kinderwens? Dan doet het nog steeds pijn, en is er niets veranderd. Behalve dat haar recht op verlof is opgesoupeerd.

Meer aandacht van de maatschappij is nodig. Anno 2023 krijgt 1 op de 6 stellen te maken met problemen

Een ivf-traject ondergaan is fysiek en emotioneel uitdagend

rond de vruchtbaarheid, en is 1 op de 30 geboren baby's ontstaan uit ivf. Geen geringe aantallen. En toch kleeft er nog altijd een soort schaamte aan het onderwerp; het lijken de jaren vijftig wel. Met als enig verschil dat er nu beduidend minder kinderen geboren worden. In 2023 zelfs het laagste gemiddelde aantal ooit, hetgeen in demografisch opzicht als zorgelijk bestempeld mag worden.

Ondertussen wringen vruchtbaarheidspatiënten zich op de werkvloer in ingewikkelde bochten. De puncties, de echo's, de controles en

de terugplaatsingen van embryo's moeten overal tussendoor gepland worden. Daarbij zijn ze in grote mate afhankelijk van de welwillendheid van hun werkgever.

Freya, de vereniging voor mensen met vruchtbaarheidsproblemen, kreeg het al in 2015 voor elkaar dat werknemers in vruchtbaarheidstrajecten recht hebben op betaald kort verlof voor ziekenhuisbezoeken op grond van de wet Wazo. Maar regelmatig blijkt het erg moeilijk om een uurtje vrij te krijgen op het werk.

Sabbaticals of smoezen

Toch begint het bij de werkgevers. Die moeten meer coulance tonen. Het vervullen van een kinderwens is levensbepalend, en onbegrip leidt alleen maar tot nog meer verzuim. Een ivf-traject doet iets met de belastbaarheid van de werknemer. Door daar als werkgever voldoende oog voor te hebben en iemand ruimte te geven om de behandelingen te ondergaan, valt een deel van het probleem al weg.

Dan hoeven al die (nog) ongewenst kinderloze raadsleden, verpleegsters, juffen, artsen en andere mensen in beroep met een grote maatschappelijke urgentie, hun heil niet te zoeken in verlofaanvragen, sabbaticals of smoezen om even weg te kunnen voor een ziekenhuisbezoek.

De maatschappij draait op deze werknemers, en heeft hun hopelijk toekomstige kinderen hard nodig. Laten we dan ook goed voor ze zorgen, werkgevers. Toon begrip, maak bespreekbaar en maak het ouderschap haalbaar. *Sometimes it's a village to conceive a child.*

5.1.5 Voorlichtingsactiviteiten

5 februari	Marloes	Voorlichting ivf UMCU
3 maart	Esther	Symposium De Leegte Omarmen (& boekpresentatie van Joanne Nihom) - Joost Kadijk is spreker
8 maart	Calluna en Ilona	Informatiemarkt Vrouwengezondheid AUMC
12 maart	Diana	UMCU gastles voor verpleegkundigen over hormoongerelateerde zwangerschap
17 maart	Maarten	Film 'An Eternity of You and Me' in de Zeepziederij in Bree (B), deelname panel
18 april	Diana	Voorlichting ivf UMCU
18 juni	Claudia	Voorlichting ivf UMCU
4 september	Nicole	Voorlichting ivf UMCU
24 september	Anne en José	RadboudUMC Students meet Patients
1 juni	Marloes en Annemarie	Informatiedag over miskramen LUMC
13 november	Harmke	UMCU gastles voor verpleegkundigen over hormoongerelateerde zwangerschap

5.1.6 Vragenpanels

Onze twee vragenpanels beantwoorden de persoonlijke vragen die per e-mail bij ons binnenkomen. Met het verzekeringspanel kan in de maanden november en december ook een afspraak gemaakt worden voor telefonische vragen, in verband met het overstappen naar een andere zorgverzekering. Hiervan werd ongeveer 10 keer gebruik gemaakt.

	In 2024	In 2023	In 2022	In 2021
Persoonlijke vragen	187	191	219	250
Verzekeringsvragen	91	93	63	68

5.1.7 Project video's

In 2024 werd ons een subsidie verleend door ZonMW voor het maken van laagdrempelige informatieve video's. Dit jaar zijn de voorbereidingen daarvoor van start gegaan, door het samenstellen van een projectgroep en contact zoeken met een organisatie die ons kan helpen om de teksten goed begrijpelijk te maken voor laaggeletterden. Ook zijn er twee sessies gehouden met ervaringsdeskundigen om de onderwerpen en inhoud voor de video's nader te bepalen. De onderwerpen zijn:

Gezond zwanger worden	Verzekering
Voor het eerst naar de huisarts	Werk en verzuim
Voor het eerst naar het ziekenhuis/gynaecoloog	Partner (mannen)
Traject in het ziekenhuis	Psychosociale zorg
Opties in het behandeltraject	Omgeving en netwerk

5.1.8 Bijeenkomsten (on- en offline)

Datum	Omschrijving	Aantal deelnemers
23-01-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen met een definitief onvervulde kinderwens	11
24-01-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen in een behandeltraject	9
01-02-2024	FreyTalk Online i.s.m. Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis	69
07-02-2024	Bondgenoten online bijeenkomst voor mannen	4
20-02-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen in een behandeltraject	10
26-02-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen met een definitief onvervulde kinderwens	4
18-03-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen in een behandeltraject	11
20-03-2024	Bondgenoten online bijeenkomst voor mannen	5
21-03-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen met een definitief onvervulde kinderwens	2
25-03-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen in een behandeltraject	1
06-04-2024	Frey LIVE bijeenkomst in Utrecht	32
17-04-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen in een behandeltraject	8
30-04-2024	FREYA online thema-bijeenkomst Behandelen in het buitenland	35
01-05-2024	Bondgenoten online bijeenkomst voor mannen	4
28-05-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen met een definitief onvervulde kinderwens	7
01-06-2024	Bondgenoten LIVE bijeenkomst voor mannen	4
12-06-2024	Bondgenoten online bijeenkomst voor mannen	3
17-06-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen in een behandeltraject	11
24-06-2024	FreyTalk i.s.m. Lifestyle & Hormones: Wat kan jij doen om je vruchtbaarheid een handje te helpen?	74
04-09-2024	Bondgenoten online bijeenkomst voor mannen	4
10-09-2024	FREYA online thema-bijeenkomst "Is donorconceptie een optie?"	22
16-09-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen in een behandeltraject	8
18-09-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen met een definitief onvervulde kinderwens	8
14-10-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen met een definitief onvervulde kinderwens	2
15-10-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen in een behandeltraject	10
06-11-2024	Bondgenoten online bijeenkomst voor mannen	5
09-11-2024	Frey LIVE bijeenkomst in Utrecht	21
25-11-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen in een behandeltraject	9
27-11-2024	FREYA online bijeenkomst voor mensen met een definitief onvervulde kinderwens	7
18-12-2024	Bondgenoten online bijeenkomst voor mannen	3
	Totaal 36 events	403

Thema: afwijkende zaadcel- en eicelkwaliteit

FreyaTalk 1 februari 2024

I.s.m. Elisabeth-Tweesteden Ziekenhuis Tilburg

Met:

- Klinisch embryoloog dr. Selçuk Çolak werpt licht op de kwaliteit van zaadcellen, eicellen en embryo's.
- Psycholoog Ilse van der Wiel gaat in op de psychosociale aspecten van donatietrajecten.
- Gelegenheid om vragen te stellen.

FREYA.NL/AGENDA

ALS ZWANGER WORDEN NIET LUKT

FREYATALK

THEMA: 'LEEFSTIJL & HORMONEN: HET PAD NAAR VRUCHTBAARHEID'

Wil jij weten wat jij kan doen om je vruchtbaarheid een handje te helpen? Ben je geïnteresseerd in het verkennen van de kracht van een gezonde levensstijl op je vruchtbaarheid?

WEBINAR IN SAMENWERKING MET LIFESTYLE & HORMONES

HEALTH

Maandag 24 juni 2024
20.00 - 21.30u
via Zoom

Info & aanmelding:
Freya.nl

5.1.9 Digitale lotgenotengroepen

Faceboekgroepen					
	Aantal dec. 24	Groei in 2024	Aantal dec. 23	Groei in 2023	Groei in 2022
Onderwerp groep					
Algemeen	2012	+181	1831	+ 171	+190
Eerste kindwens	1035	+45	990	+ 31	+52
Mensen met kind en volgende kindwens	622	+42	580	+ 30	+14
Mensen die kinderloos blijven	726	+50	676	+ 80	+68
Zwangeren na fertiliteitsbehandeling	426	+30	396	+ 23	+33
Mannen*	211	-1	212	+ 26	+24
Stoppen of Doorgaan	191	+42	149	+ 25	+39
Uitbehandeld met 1 kind	201	+19	182	+ 82	+29
Herhaalde miskramen	187	+52	135	+ 23	+52
50+ers met onvervulde kindwens	111	+18	93	+ 18	+20
Kind via donatie	202	+54	148	+ 55	+62
	5924	+532	5392	+ 564	+583

*De mannen onderhouden (ook) contact via een appgroep. Deze Whatsappgroep heeft 44 deelnemers (41 in 2023; 21 in 2022)

5.1.10 Social Media

Paginavolgers	december 2024	Vershil 23-24	december 2023	Vershil 22-23	december 2022
Instagram*	483	-4339	4822	+ 540	4282
X**	1876	-98	1974	- 63	2037
Facebook	8422	+121	8301	+158	8143
LinkedIn	747	+126	621	+ 137	484
Totaal	11.528		15.718		14.946

*Helaas is op 23 oktober 2024 onze Instagram account gehackt. We hebben alles geprobeerd om onze account terug te krijgen, maar dit was tevergeefs. Daarom zijn we met een nieuwe account gestart. Het aantal volgers is daardoor aanzienlijk gekelderde.

**Onze account op X bestaat nog, maar wordt niet/nauwelijks gebruikt.

5.1.11 Mannen

De mannen bespreken met elkaar mannezaken zoals fertiliteitsproblemen bij mannen, behandelmogelijkheden voor subfertiliteit en hoe om te gaan met de stress en emoties in een behandeltraject. De organisatie van de mannenactiviteiten wordt door 6 vrijwilligers gedaan.

Er zijn 7 online bondgenotenavonden gehouden en 1 live meeting.

Daarnaast is er een Whatsappgroep en een besloten Facebookgroep, waarin mannen onderling verhalen, tips en ideeën uitwisselen en elkaar emotionele steun verlenen. We merken dat vooral de Whatsappgroep heel goed werkt.

5.1.12 Week van de Vruchtbaarheid 2024

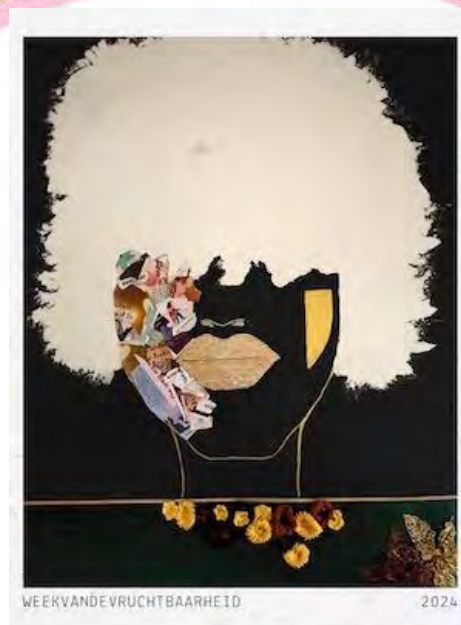
Tijdens de Week van de Vruchtbaarheid (4-10 november) staan we jaarlijks stil bij de impact van vruchtbaarheidsproblemen op de verschillende aspecten van je leven. Dit deden we online, via onze website en socialemediakanalen, maar ook offline.

Als thema kozen we dit jaar voor GEVOEL IN BEELD.

Met deze Europese Week van de Vruchtbaarheid willen we je een hart onder de riem steken: wij weten als geen ander wat je doormaakt.

Tegelijkertijd grijpen we deze week aan om – op Europees niveau – meer bekendheid te geven aan moeilijk zwanger worden en ongewenste kinderloosheid. Om zo het taboe dat hier vaak nog op rust te verkleinen en het onderwerp beter bespreekbaar te maken.

De Week van de Vruchtbaarheid (European Fertility Week) is een initiatief van onze koepelorganisatie Fertility Europe. Freya is lid van Fertility Europe en daarom de officiële partner voor deze week in Nederland.

Activiteiten in de Week van de Vruchtbaarheid 2024

- We organiseerden een kunstwedstrijd: we vroegen mensen om de situatie waarin je zit en/of de impact van jouw vruchtbaarheidsproblemen tot uiting te brengen in een tekening, schilderij, beeldje, collage, foto of welke andere beeldende uiting dan ook. Het resultaat van de winnende inzendingen zie je op de vorige pagina en is ook [hier te bekijken](#).
- We stuurden wachtkamerposters en Ansichtkaarten (om mee te nemen) naar alle fertiliteitsklinieken
- We organiseerden twee bijeenkomsten:
06-11-2024 – FREYA online Bondgenoten-avond voor Mannen
09-11-2024 – FREYA LIVE bijeenkomst in Utrecht
- Op 1 november startte de basistraining Zorg voor Jezelf
- We hielden een winactie waarbij we een aantal exemplaren van drie verschillende boeken mochten weggeven.

Ook anderen besteedden aandacht aan deze themaweek.

Kimiko Kleiman, fertilitieitsarts, hormoontherapeut én ervaringsdeskundige lanceerde haar boek het boek Verbeter je vruchtbaarheid.

Relinde de Graaff overhandigde het eerste exemplaar van haar boek 'Het is goed zo' aan Freya. Enkele fertiliteitsklinieken organiseerden activiteiten of gaven een klein cadeautje weg.

Tot slot organiseerde Fertility Europe een webinar met de titel 'navigating my choices in gamete donation'. Ook hielden zij een enquête over donorconceptie, die breed gedeeld werd in heel Europa.

5.1.13 E-training Zorg voor Jezelf

In 2024 organiseerden we e trainingen 'Zorg voor Jezelf'. De inhoud van deze beide trainingen verschilt. De deelnemers ontvangen wekelijks een mail en krijgen dan toegang tot de trainingsmodule met de oefeningen van die week. Deze modules zijn te vinden in ons ledenportaal. Elke week is er een bijbehorende Zoom-sessie, die begeleid wordt door een van de Freya coaches. Deelname aan de Zoom-sessies is vrijblijvend; niet iedereen doet daaraan mee. Voor elke groep wordt een Whatsappgroep aangemaakt, waar de deelnemers met elkaar in contact kunnen komen.

In 2024 deden 83 leden mee aan 2 trainingen: 22 deelnemers aan de training voor mensen met een definitief onervulde kinderwens en 61 deelnemers aan de basistraining.

In 2023 namen 172 mensen deel aan 3 trainingen.

In 2022 namen 123 mensen deel aan 2 trainingen.

Resultaat van de online Zoomsessies:

Zorg voor jezelf - basistraining - Zoomsessie 6

Wat heeft deze training jou gebracht?

Zorg dat je naar een mooi moment of activiteit kan toe kan leven

Liever zijn voor mezelf, voldoende aandacht voor ontspanning inplannen

Doe iedere dag iets van je lijst met dingen waar je blij van wordt

Meer ontspanning in beweging vinden, zoals sporten

Meer ontspanning vinden in beweging/sport , ook kleine dingen zijn leuk, zoals even iets anders koken

Me nog niet zorgen maken over het eindresultaat van het traject, stap voor stap het doorlopen en vertrouwen houden.

Herkenning & een gevoel van rust mbt mijn emoties: ze mogen er zijn.

Niet meer vechten tegen het verdriet en de negatieve gedachtes, het mag er zijn. Het wordt altijd weer beter.

Wees je bewust van al het moois wat er al wel is en waar je dankbaar voor mag zijn.

Stap voor stap voor stap voor stap voor stap voor stap voor stap

Proberen voluit te leven, te genieten en niet je leven on hold zetten voor de wens .

Je bent niet je gedachten

5.2 Belangenbehartiging

5.2.1 Monitor Fertileitszorg

De Freya [Monitor Fertileitszorg](#) is een hulpmiddel bij de keuze voor een kliniek die bij je past. Aan de hand van een aantal eisen kun je ziekenhuizen en klinieken met elkaar vergelijken. De informatie gaat over alle verschillende vruchtbaarheidsbehandelingen.

Elke twee jaar vernieuwen we de Monitor; de laatste update vond in 2023 plaats. De meeste ziekenhuizen en klinieken die vruchtbaarheidsbehandelingen doen, werken hieraan mee. Zij vullen zelf de gegevens in. Hiermee kan Freya – als enige in Nederland – een goed en zo volledig mogelijk overzicht geven van de fertileitszorg.

Een ziekenhuis/kliniek ontvangt een Pluim als het voldoet aan een aantal voorwaarden voor kwaliteit, die door Freya zijn opgesteld. Klinieken kunnen de Pluim krijgen als zij aan minimaal 13 van de 15 voorwaarden voldoen. Als een ziekenhuis of kliniek geen Pluim heeft, dan betekent dit niet dat ze geen goede zorg leveren. Het ziekenhuis levert dan zorg die op onderdelen anders is dan Freya graag ziet. Freya kende in 2023 aan 49 van de 74 hoofdvestigingen de Freya Pluim toe.

5.2.2 Externe contacten

Politiek en regelgeving

- Algemeen overleg met ambtenaar van Ministerie van VWS
- Overleg met de Stichting Donorgegevens
- Overleg met kamerleden van D66 en VVD over embryowetgeving

Medisch

- Samen met het LUMC, centrum voor jonge zwangerschappen organiseren van een patiëntendag voor patiënten met (herhaalde) miskramen.
- Jaarlijks overleg met bestuur van de Klinisch Embryologen (KLEM)
- Jaarlijks overleg met de NVOG sig ART (special interest group Assisted Reproduction Techniques) van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie
- Overleg met de voorzitter van de werkgroep add-ons, over add-ons en hun visie op het stoplichtsysteem in Nederland
- Overleg met de KLEM over add-ons en hun visie op het stoplichtsysteem in Nederland
- Overleg op ESHRE over mogelijkheden voor vertalen en adapteren van Engelstalig stoplichtsysteem van de HFEA naar Nederland. Aanwezig: vertegenwoordigers van de HFEA, de NVOG, de KLEM en Freya
- Overleg over project waardegedreven zorg van 4 fertileitscentra.

Overige stakeholders

- Deelname aan Annual General Meeting Fertility Europe
- Deelname aan ESHRE-congres Amsterdam
- Zitting nemen in jury EGGcellent Change
- Deelname aan maandelijks overleg patiëntenorganisaties in de geboortezorg aangestuurd door de Patiënten Federatie Nederland Deelname aan het mini symposium van Theramex over add-ons in Nederland met de presentatie: 'Een behoeftepeiling naar stoplichtsysteem add-ons binnen de fertileitszorg' en bijwonen van het symposium

- Volgen van het mini symposium van de PET 'IVF Add-Ons: Building Bridges between Clinics, Regulators and Patients'
- Stichting 'A pin for your thoughts' i.v.m. het stoppen van de stichting en het overdragen van hun werkzaamheden aan Freya

5.2.3 Behoeftenpeiling add-ons

We hebben onderzocht welke informatie patiënten zouden willen ontvangen over add-ons bij fertiliteitsbehandelingen en in welke vorm zij deze informatie aangeboden willen krijgen. Ook is onderzocht op welke manier deze informatie zo objectief en onafhankelijk mogelijk aangeboden kan worden.

Daarnaast is gepeild onder zorgprofessionals (embryologen, gynaecologen en fertiliteitsartsen) welke wensen zij hebben, onder andere ten aanzien van een stoplichtsysteem zoals nu gehanteerd wordt door de Britse Human Fertilisation and Embryology Authority (HFEA). Aan deze doelgroep is gevraagd welke add-ons zij in de Nederlandse zorg zouden willen gebruiken en in welke situaties.

5.2.4 Wetenschappelijk onderzoek en richtlijnen

- Deelname in werkgroep NVOG-richtlijn mannelijke subfertiliteit
- Deelname in werkgroep NVOG-richtlijn OFO
- Deelname in werkgroep NVOG-richtlijn OHSS
- Bijeenkomst van de stakeholder commissie PSIDER consortium HipGametes in Utrecht
- Vragenlijst uitgezet voor het Freia project naar de invloed van hormoonverstorende stoffen
- Contact over het ontwikkelen van een infographic over het Omega onderzoek
- Promotieonderzoek aan de Universiteit voor Humanistiek naar zingevingsvragen bij fertiliteitspatiënten
- Deelname aan gebruikerscommissie PSIDER project in Rotterdam Beyond the blastocyst
- Deelname aan NECCST-project RIVM over chlamydia
- Contact met onderzoeker FOil studie over informatiepagina op Freya website en informatieve video over de studie
- Contact met onderzoekers over de TOSCA studie.
- Deelname KNOV handreiking indicaties vitaliteitsecho; feedback gegeven

5.2.5 Achterbanraadplegingen

Voor studies/richtlijnen

Ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek werden de volgende online oproepen/achterbanraadplegingen uitgevoerd:

- Oproep voor het samenstellen van een klankbordgroep voor het promotie onderzoek van Annelies Hommens-van de Steeg.
- Oproep voor knelpuntenanalyse herziening NHG richtlijn subfertiliteit.
- Enquête voor mannen om hun mening te geven over de richtlijn mannelijke subfertiliteit.
- Enquête voor PLUIM studie, een nieuw op te zetten studie die kijkt naar het gebruik van progesteron bij vrouwen die onverklaarbaar verminderd vruchtbaar zijn en het advies hebben gekregen om nog 6 maanden af te wachten.

- Enquête voor GLUON studie, een nieuw op te zetten studie die hyaluronzuur wil toevoegen aan het transfermedium (subsidie-aanvraag afgewezen)
- Oproep voor kennislink/NEMO voor een focusgroep over ethische vraagstukken rondom embryomodellen (afgelast ivm te weinig deelnemers)

Overige enquêtes

- Behoeftetepeiling naar stoplichtsysteem add-ons binnen de fertiliteitszorg
  - Voor onze achterban de vragenlijst 'Extra behandelopties'
  - Voor medici de vragenlijst 'Behoeftetepeiling add-ons zorgverleners'.
- Enquête over pijnstilling bij een eicelpunctie
- Enquête voor Fertility Europe over gameetdonatie
- Oproep nationale vruchtbaarheids test
- Tevredenheidsmetingen deelnemers van twee Zorg voor Jezelf e-trainingen
- Transitie digitaal Freya Magazine

5.2.6 Internationaal

ESHRE

[ESHRE](#) is de koepel van Europese beroepsverenigingen van alle disciplines in de fertiliteit. Jaarlijks organiseert de European Society of Human Reproduction and Embryology (ESHRE) hét Europese congres op gebied van fertiliteit. In 2024 vond dit plaats in Amsterdam. Twee medewerkers en een bestuurslid woonden het congres bij.

Tijdens dit jaarlijkse congres vult onze Europese koepelorganisatie Fertility Europe een sessie in met presentaties ten behoeve van de bezoekers, waarin het patiëntenperspectief wordt belicht. Dit jaar was het thema 'Donation: a 360° view'. De sprekers Ana Galhardo (Pt), Timo Ramu (Fi) en Maciej Smiechowski (P) presenteerden verhalen over (de nodige) transparantie rondom donorconceptie.

Fertility Europe

Freya is lid van de koepelorganisatie [Fertility Europe](#).

Fertility Europe richt zich zowel op ondersteuning van nationale patiëntenorganisaties als op lobby activiteiten gericht op het Europees Parlement en de Europese Commissie.

Tweemaal per jaar komen de ongeveer 30 Europese patiëntenverenigingen op het gebied van fertiliteit bijeen: in 2024 in maart in Warschau en in juli in Amsterdam. De bijeenkomst in Warschau werd bijgewoond door Joyce Hoffman en Amsterdam door Joyce Hoffman, Marloes Vermeulen en Marjolein Starink.

Onze directeur José Knijnenburg kreeg een speciale uitnodiging om het 15-jarig jubileum van Fertility Europe mee te vieren in Amsterdam. Bij die gelegenheid werd zij benoemd tot erelid van Fertility Europe. Zij maakte destijds deel uit van het oprichtingsbestuur van de organisatie en bleef tot 2022 actief betrokken in de commissie communicatie.

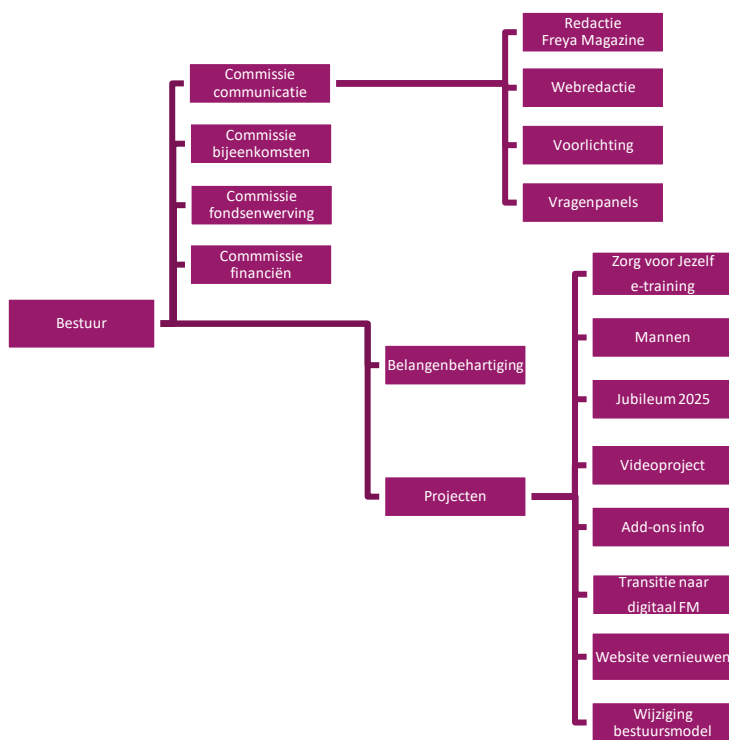
Fertility Europe is initiatiefnemer van de [European Fertility Week](#), waaraan Freya actief deelneemt onder de naam 'Week van de Vruchtbaarheid'. Dit jaar (in de week van 4-10 november 2024) zette Fertility Europe in op een campagne rond donorconceptie.

Ze organiseerden een webinar getiteld "Navigating My Choices in Gamete Donation" richtte zich op cruciale aspecten van donorconceptie, met inzichten van vooraanstaande sprekers. Discrepancies in de huidige regelgeving in heel Europa, de familiedynamiek en de perspectieven van niet-genetische ouders kwamen aan de orde. Het stipte ook de anonimiteit van donoren aan, in het tijdperk van de groeiende populariteit van genetische tests en wierp licht op de kwestie van het aantal families per donor. Ook werden voorlopige bevindingen gedeeld van een recente patiëntenenquête over de houding ten opzichte van donorconceptie op basis van meer dan 1500 reacties tot eind oktober 2024.

6. Organisatie

6.1 Organigram

6.2 Leden

Freya is een vereniging en heeft leden.

Helaas stijgt het aantal opzeggingen meer dan het aantal nieuwe leden, waardoor de terugloop in het aantal leden blijft doorzetten.

Leden op 31-12-24	afname	leden op 31-12-23	afname	Leden op 31-12-22
1702	-140	1842	-132	1974

6.3 Bestuur

Bestuursleden zijn vrijwilligers die deze functie onbezoldigd bekleden.

In 2024 bestond het bestuur uit

- Judith van Helvert (voorzitter)
- Joyce Hoffman (secretaris/vicevoorzitter)
- Mario Flos (penningmeester)
- Irene van Haaster-Meijer (algemeen lid)
- Marga Baas (algemeen lid)

Er is dit jaar gezocht naar uitbreiding van het bestuur met nieuwe kandidaat-bestuursleden. Annemarie van Oudheusden is in het najaar van 2024 gestart als kandidaat-bestuurslid.

Het bestuur geeft leiding aan het personeel en bepaalt de strategie. Er waren in 2024 elf bestuursvergaderingen; waarvan vier live, de overige vergaderingen vonden digitaal plaats. Er werd gewerkt aan de activiteiten uit het jaarplan 2024. Dit plan werd gedurende het jaar twee keer geëvalueerd om te zien in hoeverre de plannen op koers liggen. Ook de financiën werden elk kwartaal vergeleken met de begroting.

6.4 Medewerkers

Het afgelopen jaar zijn er drie nieuwe medewerkers gestart. Per 31-12-'24 bedroeg het aantal fte's 2,8.

Naam medewerker	Functie	Aantal uren per week
José Knijnenburg	Directeur	32 uur vanaf 1-11-'24: 24 uur
Judy Kreft	Managementassistent	20 uur vanaf 1-7-'24: 12 uur
Marjolein Starink	Beleidsmedewerker	vanaf 1-3-'24: 24 uur
Diede van Dijk	Medewerker communicatie	vanaf 1-9-'24: 20 uur
Marloes Vermeulen	Medewerker externe contacten	tot 1-12-'24: 14 uur
Simone Sinjorgo	Medewerker patiëntenparticipatie	vanaf 15-11-'24: 14 uur
Erwin Schmitz	Webmaster	7 uur

De medewerkers ondersteunen het bestuur en vormen de vaste kern van de organisatie. De medewerkers werken vanuit huis en hebben wekelijks overleg.

Deskundigheidsbevordering medewerkers

- Mediatraining (Diede)
- Webinar van Fertility Europe over Europees register (José)
- Webinar Freia-project over de effecten van hormoonverstorende chemicaliën (EDC's) op de vrouwelijke voortplanting (José en Diede)
- Diverse ESHRE presentaties (Marjolein)

6.5 Vrijwilligers

Op 31-12-2024 had onze vereniging 53 vrijwilligers. Sommige vrijwilligers vormen samen een commissie, bijvoorbeeld de commissie bijeenkomsten. Andere vrijwilligers nemen losse of eenmalige taken op zich. Ook het bestuur bestaat volledig uit vrijwilligers.

Het aannemen van nieuwe vrijwilligers, de vrijwilligersadministratie en het bewaken en invullen van de vacatures wordt verzorgd door de vrijwilligerscoördinator Marga Baas.

6.6 Fondsenwerving

In 2024 heeft onderbezetting van de commissie Fondsenwerving helaas tot gevolg gehad dat gemaakte plannen, zoals genoemd in het jaarplan 2024, niet (allemaal) konden worden uitgevoerd.

De commissie heeft zich voornamelijk bezig gehouden met het consolideren van het aantal corporate sponsors en andere sponsoren. Daarnaast heeft de commissie actief projectsponsors geworven voor het 40-jarig jubileum van Freya dat 23 maart 2025 plaats zal vinden. Ook is er een crowdfunding actie opgezet voor het jubileum.

Daarnaast lopen de volgende projectsubsidies:

- Aanvragen van KIDZ subsidie voor drie verschillende richtlijnen waarin we deelnemen.
- Aanvraag van subsidie bij ZonMw project Voor elkaar 'Behoefteteiling naar stoplichtsysteem voor add-ons in de fertiliteitszorg' - subsidie toegekend.
- Aanvraag subsidie bij ZonMw 5de open ronde Voor elkaar! 'Meer regie op je vruchtbaarheidsbehandeling door toegankelijke en begrijpelijke informatie' – subsidie toegekend.

Anbi-status

Freya heeft de ANBI-status. Een ANBI is een algemeen nut beogende instelling. Doneren of nalaten aan een ANBI-geregistreerde organisatie biedt [belastingtechnische voordelen](#) voor de schenker. Een instelling kan alleen een ANBI zijn, als ze zich voor minstens 90% inzet voor het algemeen nut. Om aangewezen te worden als ANBI moet een instelling aan een aantal voorwaarden voldoen.

Donateurs

Naast vaste donateurs die een jaarlijkse donatie doen, ontvangen we ook regelmatig eenmalige donaties van particulieren op onze rekening. Verder komen er vrijwillige bijdragen binnen van mensen die een (online) bijeenkomst hebben bijgewoond en/of een inzamelingsactie zijn gestart. Daar zijn we natuurlijk heel blij mee.

Donatieplatforms

Daarnaast is het mogelijk om via diverse donatieplatforms aan Freya te doneren. We hebben een profiel op Geef.nl en op WhyDonate.nl. Op deze platforms kunnen mensen aan een inzamelingsactie doneren of er zelf een starten.

Sponsoring

Freya heeft een systeem van corporate sponsoring: bedrijven kunnen ons steunen en hiervoor hanteren we afhankelijk van het gesponsorde bedrag een vast scala aan afspraken, die in een contract worden vastgelegd. Hierbij staat te allen tijde onze onafhankelijkheid voorop.

Behalve corporate sponsoring is ook project sponsoring mogelijk. Onze sponsors worden genoemd in het Freya Magazine en op onze [sponsorpagina](#).

7. Financiële resultaten

7.1 Balans

	31-12-2024		31-12-2023	
	€	€	€	€
ACTIVA (bezittingen)				
<u>Materiële vaste activa</u>				
Inventaris		2.440		2.373
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>				
Debiteuren	20.616		7.123	
Waarborgsommen	250		250	
Vooruitbetaalde kosten	-		-	
Belasting en premies	-		165	
Overige vorderingen	-		-	
		20.866		7.538
<u>Liquide middelen</u>				
ING, rekening-courant	41.930		2.732	
ING, spaarrekening en deposito	217.278		223.732	
		259.208		226.464
TOTAAL		282.514		236.375
PASSIVA (schulden)				
<u>Eigen vermogen</u>				
Overige reserves	206.265		210.197	
Overige reserves (legaten)	13.350		13.350	
		219.615		223.547
<u>Schulden op korte termijn</u>				
Loonheffing	-		6.845	
Omzetbelasting	-		-	
Vooruitontvangen / gefactureerde inkomsten	47.671		4811	
Crediteuren	15.228		1.172	
Overige schulden	-		-	
		62.899		12.828
TOTAAL		282.514		236.375

7.2 Inkomsten en uitgaven Freya 2024

		Werkelijk 2024	Begroting 2024	Werkelijk 2023
INKOMSTEN				
Subsidies Patiëntenfonds	1 €	78.150 €	75.000 €	45.000
Subsidie Behoeftetepeiling stoplicht	2 €	- €	4.993 €	-
Subsidie Video's	3 €	27.995 €	46.667 €	-
Ontvangen contributies	4 €	60.802 €	63.000 €	64.385
Mutatie vooruitontvangen contributies			€	23.375
Donaties steunleden	€	4.281 €	3.500 €	3.962
Inkomsten week vd Vruchtbaarheid	€	1.200 €	-	
Donaties bedrijven	€	11.784 €	11.250 €	29.062
Donaties particulieren	€	7.971 €	3.500 €	3.991
Advertentie opbrengst	€	9.013 €	12.000 €	10.376
Donaties Next Zwanger na traject magazine			€	5.000
Opbrengsten affiliate marketing	€	200 €	300 €	218
Opbrengsten kraamcadeau	€	1.090 €	500 €	505
Opbrengsten kaartje2go	€	61 €	200 €	102
Opbrengst bijeenkomsten	5 €	905 €	1.950 €	1.493
Vergoeding brochures/magazines	€	74 €	200 €	200
Vergoeding lezingen	6 €	9.726 €	100 €	1.450
Vergoeding patientenparticipatie	7 €	11.001 €	3.500 €	4.096
Overige inkomsten	€	1.569 €	- €	1.616
Totale inkomsten	€	225.822 €	226.660 €	194.832
Loonkosten	8 €	-153.270 €	-145.726 €	-120.714
Afschrijvingen	€	-825 €	-825 €	-646
Overige Personeelskosten	€	-18.701 €	-17.884 €	-10.364
Projectkosten Video	9 €	-18.008 €	-25.778 €	-
Algemene kosten	€	-5.787 €	-6.855 €	-5.608
Kosten Bestuur	€	-2.638 €	-2.750 €	-3.029
Kosten commissie financiën	10 €	-4.802 €	-3.725 €	-3.590
Kosten commissie vrijwilligers	€	-1.393 €	-2.100 €	-2.158
Kosten Freya Magazine	11 €	-20.521 €	-17.475 €	-18.047
Kosten commissie bijeenkomsten	12 €	-1.995 €	-6.330 €	-3.633
Kosten internet	€	-1.092 €	-1.250 €	-1.271
Kosten commissie communicatie	€	-722 €	-1.350 €	-6.128
Totale uitgaven	€	-229.754 €	-232.048 €	-175.188
ONTVANGSTEN -/- UITGAVEN	€	-3.932 €	-5.388 €	19.644
Resultaatbestemming	€	-3.932		
Eigen vermogen		31-12-2023	Mutatie 2024	45.657
Reservering eigen fondsen	€	210.197 €	-3.932	206.265
Reservering legaat	€	13.350 €	-	13.350
Totale Reserve	€	223.547 €	-3.932 €	219.615

Toelichting op 'opvallende afwijkingen' inkomsten en uitgaven t.o.v. de begroting

1. Instellingssubsidie al in september 2024 geïndexeerd.
2. Project behoeftepeiling add-ons in december beëindigd, vergoeding komt in 2025 binnen.
3. Videoproject 4 maanden in tijd verschoven, dus subsidie ook deels naar 2025.
4. Contributies weer verder gedaald.
5. Minder inkomsten bij bijeenkomsten gehad.
6. Bijdrage richtlijnen wordt vanuit KIDZ subsidiegeld vergoed.
7. Freya heeft veel meegewerkt aan verschillende onderzoeken en studies.
8. Loonkosten door de personeelwisselingen lastig in te schatten.
9. Zie punt 3. Ook de kosten van het videoproject zijn deels naar 2025 geschoven.
10. Kosten jaarafsluiting 2023 door extern bureau niet voorzien in begroting.
11. Eenmalig extra kosten gemaakt vanwege digitalisering Freya Magazine.
12. Aanzienlijke besparing door goedkopere locaties voor live bijeenkomsten.

7.3 Totaaloverzicht Begroting Freya 2025

		Werkelijk 2024	Begroting 2025
INKOMSTEN			
Subsidies Patiëntenfonds	€	78.150	€ 78.150
Subsidie Behoeftetepeiling stoplicht	1 €	-	€ 4.993
Subsidie Video's	2 €	27.995	€ 77.005
Ontvangen contributies	€	60.802	€ 54.722
Donaties steunleden	€	4.281	€ 4.000
Inkomsten week vd Vruchtbaarheid	€	1.200	€ -
Donaties bedrijven	€	11.784	€ 11.250
Donaties particulieren	€	7.971	€ 4.000
Advertentie opbrengst	€	9.013	€ 9.000
Opbrengsten affiliate marketing	€	200	€ 200
Opbrengsten kraamcadeau	€	1.090	€ 1.000
Opbrengsten kaartje2go	€	61	€ 50
Opbrengst bijeenkomsten	€	905	€ 1.350
Vergoeding brochures/magazines	€	74	€ 100
Vergoeding lezingen	€	9.726	€ 7.778
Vergoeding patientenparticipatie	€	11.001	€ 5.000
Overige inkomsten	€	1.569	€ -
Totale inkomsten	€	225.822	€ 268.898
Loonkosten	€	-153.270	€ -176.468
Afschrijvingen	€	-825	€ -960
Overige Personeelskosten	€	-18.701	€ -24.689
Projectkosten Video	4 €	-18.008	€ -39.992
Algemene kosten	€	-5.787	€ -6.270
Kosten Bestuur	€	-2.638	€ -3.550
Kosten commissie financiën	€	-4.802	€ -3.925
Kosten commissie vrijwilligers	€	-1.393	€ -1.550
Kosten Freya Magazine	5 €	-20.521	€ -1.000
Kosten Jubileum	6 €	-	€ -14.373
Kosten commissie bijeenkomsten	€	-1.995	€ -3.639
Kosten internet	€	-1.092	€ -1.250
Kosten commissie communicatie	€	-722	€ -1.350
Totale uitgaven	€	-229.754	€ -279.017
ONTVANGSTEN -/- UITGAVEN	€	-3.932	€ -10.119

Toelichting op de Freya begroting 2025:

1. Vergoeding behoeftepeiling add-ons uit 2024.
2. Subsidie voor videoproject (iets verschoven naar 2025).
3. Opbrengsten sponsors en kaartverkoop jubileum.
4. Kosten ten behoeve van videoproject (iets verschoven naar 2025).
5. Freya Magazine vanaf 2025 digitaal (geen druk- en opmaakkosten meer).
6. Kosten van jubileum (m.n. catering, locatie en film).

8. Notulen van de ALV 2024

Gehouden te De Meern op 6 april 2024

De vergadering wordt geopend door de vicevoorzitter Joyce Hoffman. Zij heet de aanwezigen welkom en neemt huishoudelijke mededelingen en de agenda door.

Op de agenda staan:

- *Notulen Algemene Ledenvergadering 22-04-2023*
- *Jaarverslag 2023*
- *Financieel jaarverslag 2023*
- *Kascontrolecommissie*
- *Bestuurswijzigingen*
- *Speerpunten 2024*
- *Begroting 2024*
- *Rondvraag en sluiting*

1. Notulen vorige ALV 22 april 2023

Een link naar het jaarverslag 2023 op de website is bij de aanmeldingsbevestiging meegestuurd. De notulen van de vorige ALV zitten achter het jaarverslag en worden op het scherm getoond. Joyce Hoffman vraagt de aanwezigen per pagina of er opmerkingen of vragen zijn over de notulen. Er zijn geen vragen.

Joyce vraagt de leden door middel van handopsteking of ze akkoord gaan met de notulen van de vorige ALV. Notulen zijn goedgekeurd.

2. Jaarverslag 2023

Voorzitter Judith van Helvert licht enkele punten uit het jaarverslag nader toe:

- **Jaarthema 2023: Impact.** Dit veelzijdige onderwerp hebben we in de Freya Magazines belicht en ook is er een FreyaTalk aan gewijd.
- In 2023 is onze **special Next!** eindelijk verschenen. Dit blad is bedoeld voor mensen die na vruchtbaarheidsproblemen een kind kregen. Het blad is zowel in gedrukte vorm als online beschikbaar. Er zijn nu drie specials voor drie verschillende doelgroepen, naast Next is er Expect (starters) en Perspectief (OK)
- De **Monitor Fertiliteitszorg** is weer geactualiseerd. Er zijn twee onderdelen toegevoegd waarover we informatie opvragen: het invriezen van eicellen en het percentage van gebruik van kort of lang protocol. Freya kende aan 50 van de 74 hoofdvestigingen van klinieken en ziekenhuizen de Freya Pluim toe.
- In de **Week van de Vruchtbaarheid** werd aandacht gevraagd voor mentale gezondheid en verbetering van de beschikbaarheid van psychosociale hulp.
- We registreerden onze naam en logo in het **merkenregister**.
- **Groei socials:** Het aantal deelnemers op Instagram, LinkedIn, Facebook en de Facebookgroepen groeide, het aantal deelnemers aan Twitter en het forum op de website daalde.
- **Ledenaantal** blijft zakken -132, nu 1842
- 368 personen namen deel aan onze 28 **bijeenkomsten**
- 172 personen deden mee aan de drie **Zorg voor Jezelf e-trainingen**.

- We deden 10 **achterbanraadplegingen** (5 voor wetenschappelijk onderzoek, zie pag. 23 jaarverslag).
- We beantwoordden 191 **persoonlijke vragen** en 93 **verzekeringsvragen** via onze vragenpanels
- Naast onze instellingssubsidie vroegen we nog 5 projectsubsidies aan, waarvan 4 werden toegekend en een nog in afwachting van beoordeling was op 31-12 (en ook toegekend is).

3. Financieel jaarverslag 2023

Penningmeester Mario Flos presenteert het financieel jaarverslag.

Mario kan melden dat 2023 onverwacht positief is afgesloten, maar de financiën blijven een uitdaging. Tot nu toe verdeelden we de contributies over de periode van lidmaatschap (bedrag werd dus verdeeld over 2 jaar). Dit is niet nodig en maakte de administratie onnodig complex. Maar in 2023 hebben we daardoor eenmalig € 23.375, - meer inkomsten. Dit bedrag zou in de oude situatie doorgeschoven zijn naar 2024.

Donaties van bedrijven en inkomsten van patiëntenparticipatie zijn hoger. En de uitgaven voor personeel zijn iets lager. Ook bij enkele andere posten zijn er kleine verschillen.

Mario vraagt daarop de ALV of er vragen of opmerkingen zijn. Er zijn geen vragen.

4. Kascontrolecommissie

De kascontrolecommissie bestond uit: Erwin Schmitz, Aaltje Welle Donker en Margot Sprenger. Mario vraagt of de leden van de kascontrole, verslag kunnen doen van de uitgevoerde kascontrole. Aaltje vertelt dat zij samen met Erwin Schmitz de administratie bekeken heeft. Er waren in eerste instantie wat vragen, maar deze zijn uiteindelijk naar tevredenheid beantwoord. Per saldo heeft de commissie een goed beeld gekregen. De ALV verleent het bestuur decharge.

De 3-jarige zittingsperiode van Aaltje Welle Donker is verstreken. Zij is bereid om een nieuwe periode aan te gaan, tenzij iemand anders zich kandidaat wil stellen. Er zijn geen kandidaten. Leden stemmen in met aanstelling van Aaltje als lid van de kascontrolecommissie voor de periode van 3 jaar.

5. Bestuurswijzigingen

Voorzitter Judith van Helvert is nu 3 jaar bestuurslid en stelt zich herkiesbaar voor een tweede bestuursperiode. Joyce Hoffman vraagt de ALV of ze akkoord gaat met de herbenoeming van Judith. De ALV gaat door middel van handopsteking akkoord met herverkiezing Judith.

Joyce stelt ook een nieuwe bestuurskandidaat voor: Marga Baas. Helaas kan zij zelf niet aanwezig zijn op de ALV. Joyce leest haar voorstelverhaal voor en vraagt de ALV vervolgens of ze akkoord gaan met verkiezing van Marga als bestuurslid. De ALV gaat akkoord door middel van handopsteking.

Het bestuur bestaat nu uit vijf bestuursleden: Judith van Helvert, Joyce Hoffman, Mario Flos, Irene van Haaster en Marga Baas.

7. Speerpunten 2024

Judith van Helvert start met het benoemen van de speerpunten voor 2024:

- In een overzicht van inkomsten en uitgaven van de afgelopen jaren/aannames voor de toekomst zien we dat de kosten sneller stijgen dan de inkomsten. Het nog steeds teruglopend aantal leden, maakt de uitdaging nog groter. Daarom hebben we grote interne veranderingen in de planning.
- Herijking personeelsinzet blijft actueel. Hoe verhogen we onze efficiency? We bekijken waar wij onze tijd aan willen besteden en wat we eventueel kunnen uitbesteden. Daarnaast is de continuïteit en kennisoverdracht belangrijk.

We hebben naast Marloes Vermeulen een nieuwe beleidsmedewerker: Marjolein Starink. Zij gaat zich onder andere bezighouden met de projecten en – samen met het bestuur – met veranderingen in de organisatie.

In februari 2026 gaat directeur José Knijnenburg met pensioen en ook management assistent Judy Kreft en webmaster Erwin Schmitz hebben aangegeven dat ze van plan zijn om in de nabije toekomst te stoppen bij Freya.

- Het is tijd om actief toe te werken naar een toekomstbestendige patientenorganisatie. Het bestuur heeft daartoe de volgende besluiten genomen:
  - We zijn gestart met het uitbesteden van onze financiële en ledenadministratie.
  - We gaan onderzoeken of we de vereniging misschien beter kunnen omzetten in een stichting.
  - We werken toe naar volledige digitalisering van het Freya Magazine. Dat wordt dan waarschijnlijk een webbased magazine, dus opgemaakt als webpagina's en niet in opmaak voor papieren blad, zoals we nummer 3 van 2023 hebben gedaan.
  - We willen een nieuwe website laten maken.
  - We hebben een forse subsidie ontvangen voor het maken van informatieve video's vanuit het patiëntenperspectief. Dit project loopt 18 maanden en is op 1 april gestart. Doel is aansluiting blijven houden bij de doelgroep en ook mensen die lange stukken tekst lastig vinden van betrouwbare info voorzien.
  - Een tweede subsidie betreft een onderzoek naar de informatiebehoefte van onze achterban naar de add-ons (de extra onderzoeken en uitbreiding van de reguliere fertilitieitsbehandeling waarvoor veel mensen naar het buitenland gaan). Ook dit project is gestart op 1 april.
  - We gaan doelgerichter toezien op wat we tot onze taken zien, in relatie tot onze achterban. Dat wil zeggen dat we geen werk stoppen in zaken die qua impact weinig 'opleveren' of maar voor een heel klein deel van onze achterban zijn en waarvoor ook andere organisaties acties zijn.

Vanuit de leden komen diverse vragen en opmerkingen, met name over de nieuwe website. Deze betreffen een waarschuwing voor hoge kosten bij inzetten van een commerciële partij en de suggestie om vooral de doelgroep tijdig te betrekken, in verschillende sessies met onderscheid van verschillende groepen. We zouden ook bijv. een afstudeerder afd. communicatie kunnen betrekken.

8. Begroting 2024

De penningmeester Mario Flos presenteert de begroting voor 2024.

Er zijn geen vragen vanuit de leden. Mario vraagt of de leden akkoord gaan met de begroting. De ALV stemt ook met de begroting 2024 in via handopsteking.

9. Rondvraag

Een van de leden vraagt wat het grootste succes is? Mario legt uit dat we door verschillende personeelsperikelen vooral het hoofd boven water hebben weten te houden.

Daarnaast zijn we heel blij met de projectsubsidies die we binnen hebben weten te halen.

Nadat er geen vragen meer waren werd de ALV gesloten.